

ZDRUŽENIE SUDCOV SLOVENSKA HODNOTÍ UPLYNULÝ ROK 2015, A POSOBYENIE SÚDNEJ RADY SR

Súdna rada SR nominovala na najvýznamnejšie posty na medzinárodné súdne inštitúcie kandidátov, ktorí spĺňajú určené požiadavky. Jednou z nich bola kandidátka navrhovaná aj Združením sudcov Slovenska, viceprezidentka ZSS JUDr. Alena Poláčková. Postu sudkyne Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu sa ujala zložením predpísaného sľubu sudcu a bola akceptovaná v závere roka 2015.

Súdna rada SR sa pokúsila vyvinúť právnymi prostriedkami tlak na politikov, na presadzovanie účinných nástrojov na riešenie dlhodobých problémov justície, t.j. zaťažosti súdov a ich personálne poddimenzovanie. Realizovala tak svoje nové ústavné oprávnenie schválením Správy o analýze stavu justície, ktorá obsahuje reálny popis situácie, ako aj návrhy na riešenie v celej justícii. Pripomeňme si znenie jej uznesenia č 502 z 24. júna 2015, v prílohe tohto dokumentu.

Ako sa bude plniť?

Legislatívne, materiálne a personálne riešenie je stále v kompetencii výkonnej a zákonodarnej moci.

Dovolíme si pripomenúť, že to bola dávna iniciatíva ZSS, ktorá začala ešte v roku 2013, kedy Súdna rada prijala svoje uznesenia 80 a 79 a presadzovala zmenu v úprave obsadzovania voľných sudcov a zamestnancov na sudoch SR. Stal sa ale opak, lebo zavedením bezpečnostných previerok nových sudcov sa celý proces obsadenia funkcií sudcov spomalil, kým nárast súdnych vecí čím viac paralyzuje nielen súdnu moc, ale aj sudcov Slovenskej republiky. Čelíme kritike za riadenie súdnictva, ktorého systém treba zmeniť. Ako? To uvádza spomínané uznesenie 502 súdnej rady z roku 2015.

Predsedníčka súdnej rady v roku 2015 využila svoje nové ústavné opatrenie na podanie návrhov na ústavný súd a na vyslovenie protiústavnosti tzv. zmrazovania plátov sudcov v r. 2015. Ústavný súd o protiústavnosti zmrazenia plátov sudcov v r. 2015 už rozhodol akceptovaním argumentácie predsedníčky súdnej rady (t.j. aj ZSS).

Predsedníčka súdnej rady podala i návrh na ústavný súd reagujúc na ústavnú úpravu o tzv. bezpečnostných previerkach súčasných sudcov s argumentáciou, obsahovo zhodnou s oficiálnymi stanoviskami ZSS, ale aj medzinárodných súdnych inštitúcií, akými sú Medzinárodná asociácia sudcov a Konzultatívna rada európskych sudcov.

Pri rozhodovaní súdnej rady o predkladaní návrhov prezidentovi republiky na odvolanie sudcov, ktorí dosiahli vek 65 rokov, postupovala súdna rada dôsledne podľa záväzného právneho názoru Ústavného súdu SR(PL ÚS 10/05). Ide o ústavné oprávnenie súdnej rady. Žiaľ opak bol prezentovaný pánom prezidentom republiky občanom. Je nesporné úlohou súdnej rady dbať na fungovanie súdneho systému. Preto v súlade s vyššie uvedeným, pri existujúcom ústavnom a zákonnom stave tvorby nových sudcovských pozícií, pri neustálom enormnom náraste počtu súdnych

sporov, musí dôsledne dbať na dostatočnom personálnom obsadení súdov. Pokladáme to za jej primárnu úlohu v čase, keď obsadenie funkcie po odvolaní sudcov trvá aj jeden a pol roka a potom sa súčasne pýtame kto bude súdiť o veciach občanov?

Podporujeme riešenie navrhované pánom prezidentom, na ústavne upravený zánik funkcie sudcu po dosiahnutí veku, avšak za vyššie popísanej situácie, dosiahnutie veku má byť fakultatívnym, či obligatórnym dôvodom zániku funkcie sudcu? Záujmom každého má byť efektívny výkon súdnictva, preto nesporne ruka v ruke treba na súdoch doplniť počty sudcov s prihliadnutím na odchod kolegov v dôchodkovom veku. Prioritou zostávajú okresné sudy v sídle kraja, kde sa neprimerane v minulosti koncentrovala vecná pôsobnosť súdov.

Dovolíme si dotknúť sa aj niektorých postojov sudcovskej iniciatívy ZOJ, dotýkajúcich sa tém dôvery hodnosti súdnictva a tiež o.i. týkajúce sa hodnotenia činnosti parlamentu. Tieto vzbudzujú dojem, že uvedená iniciatíva sa stotožňuje s presadzovaním, aj keď oprávnených politických zámerov pána prezidenta republiky, ako reprezentanta výkonnej moci, neberúc ale do úvahy záujmy súdnej moci ako jednej z troch mocí v štáte.

V Košiciach 11.januára 2016

JUDr. Dana B y s t r i a n s k á
prezidentka ZSS

Prílohy: počet 5 vid' nižšie

UZNESENIE

502

SÚDNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 24. júna 2015

k Analýze súdov o počte a stave vybavovania jednotlivých agend na súdoch,

Súdy Slovenskej republiky sa dnes významnou mierou spolupodieľajú na garancii práva účastníkov súdnych konaní na súdnu ochranu v primeranej lehote. Zároveň je nepochybné, že spoločnosť je konfrontovaná so skutočnosťou zvýšenia počtu vecí prejednávaných súdmi o viac než jednu tretinu (kým napríklad v roku 2010 bol celkový nápad 1 206 224 vecí, v roku 2014 sa zvýšil na 1 386 622 vecí).

Možnosti sudcov prispieť k zmene tohto stavu sú obmedzené a ich vnútorné rezervy sú v reálnych možnostiach prípadov už vyčerpané. Zodpovednosť štátu za efektívny výkon spravodlivosti v súčinnosti všetkých zložiek moci je nespochybniteľná.

Súdna rada Slovenskej republiky považuje za nevyhnutné v spoločnej snahe prispieť k náprave tohto stavu cestou opatrení personálnych aj legislatívnych.

V personálnej rovine je potrebné predovšetkým:

- určiť optimálny a funkčný model súdneho oddelenia (na okresnom súde, na okresnom súde v sídle kraja, na krajskom súde i na najvyššom súde),
- jasne vymedziť, koľko môže sudca, resp. senát vybaviť vecí bez rizík priet'ahov v konaní, poklesu kvality rozhodovania a straty schopnosti,
- počet vybavovaných vecí udržať, ako aj bez zbytočného odkladu reagovať na prekročenie takejto hranice,
- vytvoriť sudcom a zamestnancom súdov na riadny výkon súdnictva aj priestorové podmienky, o. i. rešpektovaním požiadavky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na umiestnenie tejto inštitúcie v samostatnej budove,
- pri úsilí o personálne dobudovanie súdov zohľadniť tiež otázku špecifik jednotlivých súdov.

V rovine legislatívnej n a v r h u j e ministromi spravodlivosti Slovenskej republiky po prerokovaní návrhov k zmene a doplneniu zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, k zmene vyhlášky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v znení neskorších predpisov a návrhu k rozšíreniu „Doložky vybraných vplyvov“:

1. p r e d l o ž i ť

návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony;

2. v y k o n a ť

zmenu vyhlášky, ktorou sa mení vyhláška č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v znení neskorších predpisov, v časti týkajúcej sa náhrady hotových výdavkov exekútorov;

3. d o p l n i ť

Doložku vybraných vplyvov, ako povinnú časť legislatívneho materiálu o „Vplyvy na výkon súdnictva“;

4. p r i p r a v i ť zmenu zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy a zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v časti:

- § 13 ods. 2 týkajúcej sa povinnosti zriadenia oddelenia pre vyšších súdnych úradníkov,
- možnosti prevzatia celého súdneho oddelenia novým sudcom,
- reorganizácie súdnej sústavy zlúčením tzv. malých súdov,
- uzákonením zásady, podľa ktorej podstatné zvýšenie nápadu vecí automaticky prinesie zvýšenie počtu miest sudcov a administratívneho aparátu na konkrétnom súde a pokles počtu sudcov na súde v spojení s nedostatkom podstatného poklesu nápadu vecí spôsobí zachovanie pôvodného počtu sudcov;

5. p r i p r a v i ť návrh zákona, ktorým sa prijíma Spotrebiteľský kódex;

6. p r i p r a v i ť legislatívne zmeny v podobe tzv. odklonov určitých vecí (najmä tých, ktoré stratili charakter sporov a majú už len povahu administratívnych postupov) z pôsobnosti súdov a to napr.:

- prevedením agendy obchodného registra na živnostenské úrady,
- zmenou konštrukcie exekučného konania tak, aby tieto konania neprebiehali po celý čas vykonávania exekúcie na súdoch i u exekútorov, ale aby do konaní prebiehajúcich u exekútorov vstupovali sudy len na základe osobitných žalôb,
- prevedením rozhodovania vo veciach nedoplatkov telekomunikačných operátorov na Telekomunikačný úrad,
- zavedením inštitútu povinnej mediácie v prípade nárokov vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv do výšky istiny 1000 €.

7. p o v e r i ť predsedníčku Súdnej rady Slovenskej republiky prerokovať obsah uznesenia s predsedom vlády Slovenskej republiky a predsedom Národnej rady Slovenskej republiky.

SÚDNA RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

III. volebné obdobie

80

UZNESENIE

SÚDNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 28. marca 2013

k určovaniu optimálneho počtu voľných miest sudcov,

Súdna rada Slovenskej republiky

po prerokovaní problematiky určovania optimálneho počtu voľných miest sudcov na 5. zasadnutí

s c h v a ľ u j e

komisiu v zložení: JUDr. Ľuboš Sádovský, JUDr. Imrich Volkai a doc. JUDr. Milan Ďurica, PhD., ktorá vypracuje odporúčania pre určovanie kritérií optimálneho počtu voľných miest sudcov na súdoch, pričom tieto budú predložené Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky.

JUDr. Štefan Harabin
p r e d s e d a

Overovateľ: JUDr. Eva Fulcová Súdnej rady Slovenskej republiky

**STÁLE AKTUÁLNE Z PROGRAMOVEHO VYHLÁSENIA ZDRUŽENIA SUDCOV
SLOVENSKA /z r. 2008/, NA ROKY 2016 A DO BUDÚCNA**

Z ROKOVANIA CRR ZSS ZO DŇA 16. 12. 2015 V KOŠICIACH

Zrovnoprávniť súdnu moc a znížiť neprímeraný vplyv moci výkonnej a zákonodárnej moci na moc súdnu, rozšírením kompetencií Súdnej rady Slovenskej republiky a presadzovaním jej vytvárania spôsobom, ktorý by zaručoval majoritu sudcov volených sudcami

presadzovať dostatočné finančné zabezpečenie súdnictva a dosiahnuť finančnú nezávislosť súdnej moci vytvorením samostatnej rozpočtovej kapitoly pre sudy v rozpočte Slovenskej republiky

sústavne zlepšovať spoluprácu so Súdnu radou Slovenskej republiky

zasadiť sa, aby kritéria nápadu a výkonu vecí na jednotlivých súdoch boli smerodajné pre určovanie počtu sudcov, hodnotili sa periodicky, nezvyšovať pracovnú záťaž sudcov a zasadiť sa na prijatí opatrení zabezpečujúcich rovnomerné personálne obsadenie súdov sudcami,

vnútorná revízia súdov má byť základom pre rozhodovania o optimálnom počte sudcov, pre zabezpečenie aktuálnych úloh a efektívnej justície, ako aj pre hľadanie a prijatie opatrení na skvalitnenie organizácie práce a rozhodovacej činnosti na súdoch,

v oblasti etiky, aktívne vystupovať pri presadzovaní, hodnotení a ustálení praxe k Zásadám pravidiel správania sa sudcu, v zmysle zákona č. 185/2000 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky,

trvať na ochrane existujúcich materiálnych záruk nezávislosti sudcov trvať na primeranej starostlivosti tiež v oblasti dôchodkového zabezpečenia sudcov, ako aj o dodržiavanie legislatívnych a materiálnych podmienok pre rehabilitácie sudcov,

poukazovať na potrebné dosiahnutie rovnomerného zaťaženia a potrebné materiálne a pracovné podmienky na okresných súdoch v sídle kraja,

trvať na zachovaní počtu administratívneho aparátu sudcu v rámci existujúcich súdnych oddelení na súdoch a zvyšovania počtu VSÚ a ich mzdový a kariérny rast

pravidelné informovať tlač aj o pozitívnych správach a činnosti súdov o súdnictve, konať tlačové konferencie po Hlavnom zhromaždení ZSS, ako aj zasadnutiach Celorepublikovej rady ZSS a reagovať na nedôvodné spochybňovanie a škandalizáciu súdnych rozhodnutí vecnými argumentmi, iniciovať a participovať na vypracovaní stratégie medializácie pozitívnych správ z rezortu justície

nové formy v oblasti spolupráce s médiami upriamiť na objektívne informovanie a prieskumy založené na exaktnom hodnotení parametrov a výsledkov súdnictva

hľadať možnosti financovania, z prostriedkov štátu od Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, fondov EÚ, a dotácií pre Združenie sudcov Slovenska

KOŠICE 16. decembra 2015

JUDr. DANA BYSTRIANSKÁ

PREZIDENTKA ZSS

VYHLÁSENIE ZDRUŽENIA SUDCOV SLOVENSKA K SPRÁVE VIA IURIS
O NEDOVERYHODNOSTI SLOVENSKEHO SÚDNICTVA

BERIEME UVEDENÚ SPRÁVU VÁŽNE, JE NA SKODU, ŽE JU AGENTÚRY NEVYKONALI PROFESIONÁLNE, PRE POTREBY RIADENIA, V SPOLUPRÁCI S O MINISTERSTVOM SPRAVODLIVOSTI A SÚDNOU RADOU SR, NA ODBORNEJ ÚROVNI, KTORÁ BY ZABEZPEČILA EXAKTNÉ SKÚMANIE DOVERYHODNOSTI SÚDNICTVA

ZSS NAVRHUJE RIEŠIŤ PRÍČINY:

1, PRIEŤAHY V KONANÍ RIEŠIŤ ZVYŠENÍM POČTU SUDCOV MINIMÁLNE O 100 NA OKRESNÝCH SÚDOCH V SÍDLE KRAJA /VIĎ UZNESENIE SÚDNEJ RADY SR Č. 502/2015

POČTY SUDCOV UPRAVÍŤ, AJ ZNÍŽIŤ DO 5 ROKOV PLYNULE, ODCHODOM SUDCOV DOCHODCOV /PRÍKLAD: AK BUDE PRIJATÝCH 30 SUDCOV NA OKRESNÉ SÚDY V SÍDLE KRAJA, BUDE MOŽNÉ DO 5 ROKOV ICH POČET V SÍDLE KRAJSKÉHO SÚDU ZNÍŽIŤ O SUDCOV V DOCHODKOVOM VEKU A POSTUPNE DOSIAHNÚŤ ICH OPTIMÁLNY POČET

/NA 8 OKRESNÝCH SÚDOCH V SÍDLE KRAJA JE POTREBNÝCH 15X8 SPOLU 120 SUDCOV

2, ZRIADIT LINKU PROTI KORUPCII NA SÚDOCH, AKO JU ZRIADILO. MINISTERSTVO SPRAVODLIVOSTI SR

3, PODPOROVAŤ ZÁSADY SUDCOVSKEJ ETIKY PRIJATÉ SÚDNOU RADOU SR
V ČINNOSTI ZSS A ZVÝŠENU POZORNOSŤ VENOVAŤ AKTÍVNEJ MEDIÁLNEJ SPOLUPRÁCI O. I O POZITÍVNO,ČO SÚDNICTVO DOSIAHLO

4, NA HZ ZSS V APRÍLI 2016 ZVOLIŤ NOVE VEDENIE ZDRUŽENIA SUDCOV SLOVENSKA A PRIJAŤ NOVÉ PROGRAMOVÉ VYHLÁSENIE ZDRUŽENIA SUDCOV SLOVENSKA NA ROKY 2016 AŽ 2020

KOŠICE 16. DECEMBRA 2015

JUDR. DANA BYSTRIANSKÁ

PREZIDENTKA ZSS

**Stanovisko CELOREPUBLIKOVEJ RADY ZDRUŽENIA SUDCOV
SLOVENSKA k požiadavke prezidenta Európskej asociácie sudcov**

Christophe REGNARDA,

**ako odpoveď na list JUDr. Štefana Harabina, sudcu Najvyššieho súdu SR,
adresovaný Európskej asociácii sudcov**

„Pán prezident, EAJ Christophe REGNARD,

požiadala som o názor členov Celorepublikovej rady Združenia sudcov Slovenska a na základe získaných poznatkov, Vám oznamujem naše stanovisko.

- Pán Štefan Harabin je bývalým členom Združenia sudcov Slovenska. V súčasnosti je členom stavovskej organizácie – Únie nezávislého súdnictva, ktoré je organizačne začlenené do štruktúr ZSS, ako jedna z jeho sekcií.
- Pán Štefan Harabin nepožiadaval o pomoc Združenie sudcov Slovenska a v disciplinárnom konaní vedenom proti nemu sa bráni sám v súvislostiach, ako píše v liste EAJ, resp. nemáme informácie o jeho právnych zástupcoch.
- Disciplinárne konanie, ktoré Vám opísal sa týka skutku, ktorý súvisí s rozhodovaním senátu trestného kolégia Najvyššieho súdu SR pod jeho vedením v dovolacom konaní a tzv. svojvôle sudcu pri rozhodovaní. Spolu s ním sú disciplinárne stíhaní aj ďalší členovia jeho senátu, ktorí rozhodovali v konaní. Svojvoľne rozhodnutie sudcu, ktoré je v rozpore s právom je disciplinárnym previnením, ak týmto rozhodnutím sudca spôsobí značnú škodu alebo obzvlášť závažný následok (§ 116 ods.2 písm.f/ zák. č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach v platnom znení). Ústavný súd Slovenskej republiky, v náleze PL ÚS 10/05 zo dňa 21.4.2010 konštatoval, že „z vnútornej konštrukcie uvedeného ustanovenia vyplýva skutočnosť, že tri zákonné podmienky (svojvoľné rozhodnutie, rozhodnutie v rozpore s právom, spôsobenie značnej škody alebo iného obzvlášť závažného následku) musia byť splnené súčasne (kumulatívne)“.
- Štefan Harabin je sudcom Najvyššieho súdu SR, donedávna bol predsedom trestného kolégia Najvyššieho súdu SR. Štefan Harabin je vnímaný sudcovským zborom dlhodobo nejednotne. Ako bývalý minister spravodlivosti, veľmi tvrdo a dlhodobo presadzoval, podľa názoru jednej skupiny sudcov záujmy sudcov a podľa druhej skupiny sudcov je negatívnou osobnosťou, lebo súdnictvo spolitizoval. Na jar 2014 nebol v ďalšom funkčnom období zvolený do funkcie predsedu Súdnej rady SR a na jeseň 2014 nebol zvolený do funkcie predsedu Najvyššieho súdu SR rozhodovaním Súdnej rady SR. Od jesene 2015 nie je ani predsedom trestného kolégia najvyššieho súdu. Štefan Harabin je dlhodobo kritizovaný niektorými subjektmi za politizáciu súdnictva.
- ZSS dôsledne rešpektuje výlučnú právomoc disciplinárneho senátu konať a rozhodovať o návrhu na disciplinárny postih JUDr. Š. Harabina pre tvrdené svojvoľné rozhodnutie sudcu. A ponecháva rozhodnutie o disciplinárnom previnení vedenom proti Štefan Harabinovi disciplinárnemu súdu. Bude jeho úlohou posúdiť, či sa Štefan Harabin dopustil svojvôle pri rozhodovaní a teda či sa dopustil aj disciplinárneho deliktu a má byť disciplinárne potrestaný.

- Uvedené ustanovenie zákona (o svojoľnom konaní a rozhodovaní sudcu) vyvolalo v minulosti pochybnosti o jeho súlade s Ústavou SR.

Ústavný súd SR na návrh generálneho prokurátora SR zo dňa 10.3.2005 riešil namietanú protiústavnosť uvedeného ustanovenia § 116 ods.2 písm.f/ zák. č. 385/2000 Z. z. s ústavou a nevyhovel jeho návrhu, pričom v rozhodnutí konštatoval aj nasledovné: „je potrebné súhlasiť s tou časťou argumentácie navrhovateľa (generálneho prokurátora), ktorou poukazuje na skutočnosť, že rozhodnutie súdu (spravidla) nie je rozhodnutím sudcu, vzhľadom na zásadu senátneho (kolektívneho) rozhodovania... Vzhľadom na povinnosť zachovávať mlčanlivosť vo veciach hlasovania neprichádza v podmienkach demokratického a právneho štátu vôbec do úvahy uplatnenie postupu podľa § 116 ods.2 písm.f/ o sudcoch a prísediach v tých prípadoch, ak vo veci rozhodoval senát, pretože sudca nemôže niesť (individuálnu) zodpovednosť za kolektívne rozhodnutie. Z týchto skutočností vyplýva, že eventuálne uplatnenie disciplinárnej zodpovednosti podľa tohto ustanovenia zákona o sudcoch a prísediach prichádza do úvahy len v prípadoch, ak vo veci rozhodoval samosudca. Akýkoľvek iný výklad by bol aj vzhľadom na čl. 152 ods.4 ústavy v príkrom rozpore s ústavou“.

- Aj v minulosti zahraničné subjekty monitorovali disciplinárne konania vedené proti sudcom v Slovenskej republike. Som presvedčená, že sledovanie tohto procesu je v záujme všeobecnej prevencie pred disciplinárnym konaním proti sudcom za rozhodovanie a tzv. svojoľľu sudcu pri rozhodovaní, vzhľadom aj na našu ústavnú úpravu, že za rozhodovanie nemožno sudcu ani prísediaceho sudcu z radov občanov stíhať, a to ani po zániku ich funkcie (čl. 148 ods.4 ústavy – imunita sudcu pred postihom za rozhodovanie, t.j. funkčná imunita).

Dana B y s t r i a n s k á
prezidentka Združenia sudcov Slovenska

KOŠICE, 16. DECEMBRA 2015